

Notitie Second Opinion rapportage Arcadis, d.d. 15 maart 2018 betreffende de locatie 'De Bult' te Wekerom

Onderwerp: De Bult Wekerom
Projectnummer: 361419
Referentienummer: SWNL0223418
Datum: 28-03-2018

1 Inleiding en doel

Gemeente Ede heeft Sweco Nederland B.V. verzocht een second opinion uit te voeren op de briefrapportage van Arcadis d.d. 15 maart 2018 met als titel: 'Onderzoek kwaliteit percolaat en een beschouwing van de zettingsrisico's' (referentie: 079785832 A). Dit briefrapport is een beknopte samenvatting van het gehele onderzoek: 'Uitgevoerd onderzoek voormalige stortlocatie 'De Bult' in Wekerom (gemeente Ede)', dat als Bijlage 1 aan voornoemd briefrapport is gevoegd. Naar het geheel zal verder in voorliggende notitie verwezen worden als 'rapportage van Arcadis'.

Doel van de second opinion is de juistheid en volledigheid van de rapportage van Arcadis te beschouwen.

2 Second opinion

Inleiding

Recentelijk (eind 2017) is een fundering aangelegd ten behoeve van een uitkijktoren boven op de stortplaats. Tevens is geconstateerd dat er zijdelingse uittreding is van percolaat. Dit gecombineerd is aanleiding geweest voor Storm van 's-Gravesande Advocaten (namens omwonenden) om een onderzoek te doen naar de stortplaats. Arcadis is door hen ingeschakeld om onderzoek te doen naar het grondwater, de deklaag, het percolaat en de zettingen als gevolg van de fundering. Er spelen een aantal vragen (door elkaar):

1. Veroorzaakt de fundering (of de werkzaamheden gedurende de aanleg) de zijdelingse uittreding van percolaat;
2. Wordt het grondwater verontreinigd door het percolaat?;
3. Wat is de dikte en de staat van de deklaag en is dit voldoende?
4. Is de fundering van de uitkijktoren voldoende?

Behandeling vragen

Ad 1: Arcadis geeft in haar onderzoek al aan dat de link tussen de extra belasting door de fundering en de zijdelingse uittreding van percolaat niet waarschijnlijk is. Ook als het vervoer en het materieel meegenomen wordt in die beoordeling, (er is $40\text{m}^2 \cdot 0,1\text{m} = 4\text{m}^3$ grond en beton $40\text{m}^2 \cdot 0,3\text{m} = 12\text{m}^3$ vervoerd), is de belastingtoename klein. Uitpersing van percolaat ten gevolge van deze extra belasting is naar verwachting zeer minimaal. Bovendien is de afstand tussen de uittreding en de fundering dermate groot ($>100\text{m}$) dat een oorzakelijk verband onwaarschijnlijk is.

Uittreding van percolaat is een veel voorkomend verschijnsel bij stortplaatsen. Door de laagsgewijze opbouw van het stortmateriaal is de horizontale doorlatendheid relatief groot ten opzichte van de verticale doorlatendheid. Bij een dikkere deklaag zal de uittreding naar het oppervlak verminderen omdat het percolaat zich in de deklaag verspreidt en niet aan het oppervlak zal komen. Plaatselijk kunnen zwakke plekken ontstaan (bijvoorbeeld door het graven van dieren), waardoor het percolaat aan de oppervlakte kan komen en oppervlakkig kan afstromen. Wanneer dit eenmaal op een plek is begonnen, wordt deze zwakke plek langzaam vergroot (door erosie). Mogelijk dat dit op plekken aan de westzijde is gebeurd, waardoor er een gat is ontstaan in de deklaag, en het zand van de deklaag is afgespoeld naar de ringsloot.

Ad 2: De aangetroffen gehalten in het percolaat zijn niet uitzonderlijk voor percolaat. Percolaat van stortplaatsen wordt over het algemeen gekenmerkt door relatief hoge gehalten aan micro- en macroparameters.

Het percolaat uit de stortplaats 'De Bult' beïnvloedt het grondwater. Dat is al in de jaren 70 van de vorige eeuw geconstateerd, is in de jaren 90 uitvoerig onderzocht en wordt middels grondwatermonitoring in de gaten gehouden. In 2016 is door Sweco grondwateronderzoek gedaan, en zijn enkele lichte verontreinigingen in het stroomafwaartse grondwater aangetroffen, waarmee de situatie vergelijkbaar is aan de situatie in 2002 en dus stabiel lijkt. Ook in de rapportage van Arcadis zijn enkele lichte verhogingen in het grondwater direct stroomafwaarts geconstateerd.

In de brief van de provincie Gelderland uit 2002 (betreffende het eindoordeel van de VOS/MOVOS/DOVOS- onderzoeken, brief is opgenomen als bijlage in de rapportage van Sweco uit 2016) is het volgende opgenomen:

'Conclusies

Het totale onderzoek naar de voormalige stortplaatsen in Gelderland is afgerond. Op basis van de onderzoeksgegevens voor de locatie Stortplaats Wekerom te Wekerom concluderen wij het volgende.

Hoewel sprake is van een voormalige stortplaats, die wij beschouwen als een geval van ernstige bodemverontreiniging, en sprake is van een sterke verontreiniging in het grondwater zien wij gelet op de stoffen die het betreft (barium en/of arseen) geen aanleiding op dit moment maatregelen te nemen. Dit betekent dat wij de locatie registreren als voormalige stortplaats en beschouwen dit onderzoek als afgerond.'

In de rapportage van Arcadis wordt verwezen naar artikel 13 van de Wbb, waarin de zorgplicht is opgenomen. Dit is echter niet terecht. Aangezien het een historische verontreiniging betreft, kan de zorgplicht niet van toepassing zijn. De zorgplicht geldt alleen voor zogenaamde 'nieuwe' bodemverontreinigingen, dit zijn gevallen die op of na 1 januari 1987 zijn ontstaan.

Het beïnvloeden van het grondwater door het percolaat is vóór 1987 reeds vastgesteld en wordt gemonitord. Wanneer bij de monitoring van een historisch geval wordt geconstateerd dat de beïnvloeding wijzigt, kan worden bijgestuurd, maar het is niet zo dat dan de zorgplicht van toepassing wordt.

In de rapportage van Arcadis is aangegeven dat er verhoogde gehalten in de noordelijk gelegen grondwaterput (op ca. 35-40 m-mv) zijn geconstateerd. In de rapportage van Arcadis wordt tevens geconstateerd dat een relatie met het stort niet kan worden aangetoond:

‘Het is niet ondenkbaar dat er een relatie is tussen de stort en het diepe grondwater. Echter is het op basis van de huidige gegevens niet mogelijk een relatie te leggen tussen beide.’

De grondwaterstromingsrichting ter plaatse van de stortplaats is west tot zuidwest. Het is derhalve zeer onwaarschijnlijk dat er een verband is tussen de stortplaats en de verhoogde gehalten op meer dan 300m ten noorden van de stortplaats.

Ad 3: De dikte en de staat van de deklaag: In 2016 is door Sweco reeds geconstateerd dat de deklaag een herstelactie behoeft. De deklaag is door het gebruik van mensen (o.a. mountainbike) en door activiteit van dieren (o.a. wilde zwijnen) op delen van de locatie onvoldoende. In 10% van de boringen is een deklaag geconstateerd van minder dan 50cm. Bovendien is te verwachten dat in de toekomst het gebruik van de locatie zal intensiveren, waardoor de integriteit en minimale dikte van de deklaag gewaarborgd dient te worden.

Ad 4: Uit de verstreekte informatie is niet te bepalen of er voorafgaande aan het storten van de betonfundering gerekend is aan de draagkracht van de stortplaats, hierover kan dus geen oordeel worden geveld. Gezien de onbekendheid van hetgeen gestort is, en de heterogeniteit van afval in het algemeen, is een intensieve monitoring van het zettingsgedrag nabij de uitkijktoren gewenst. Dit is ook in de rapportage van Arcadis meegenomen.

Eindoordeel rapportage van Arcadis

Het van toepassing verklaren van artikel 13 (zorgplicht) uit de Wbb is niet terecht, het betreft hier een historische verontreiniging.

Afgezien van het toepassen van artikel 13 uit de Wbb is het rapport van Arcadis in grote lijnen verdedigbaar. Er zijn een aantal zaken (op hoofdlijnen) in de rapportage die verduidelijking behoeven, maar dat heeft geen wezenlijke gevolgen voor de conclusies:

- De toetsing van de percolaatgegevens: Waaraan wordt exact getoetst om tot ‘verhoogde gehalten’ te komen? Waar is het monster genomen?
- Voor parameters die in het grondwater zijn gemeten waarvoor geen interventiewaarde is vastgesteld automatisch de detectielimiet als interventiewaarde van toepassing te verklaren is te kort door de bocht en komt waarschijnlijk voort uit het onterecht toepassen van artikel 13;

Verantwoording

Titel	De Bult Wekerom
Projectnummer	361419
Referentienummer	SWNL0223418
Revisie	D0
Datum	28-03-2018
Auteur	Ruurd van Wijhe
E-mailadres	ruurd.vanwijhe@sweco.nl
Gecontroleerd door	Hans Geusebroek
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Dimitri van de Vis
Paraaf goedgekeurd	